

Gregoriaans Componist Gerard Beljon schrijft een actueel koorwerk voor Nederlands Gregoriaans Festival in Den Bosch.

Door MARK VAN DE VOORT – Brabants Dagblad 7 juni 2018

Met zijn Planctus cygni (Klaagzang van de zwaan) voor koor, sopraan en duduk zit de Nederlandse componist Gerard Beljon (1952) de actualiteit op de hielen. Aangrijpende muziek die het lot van de bootvluchtelingen dichtbij brengt. Het Nederlands Gregoriaans Festival in Den Bosch vroeg hem om een nieuwe compositie. Beljon verweeft graag klanken uit het oosten en westen met de sacrale intensiteit van oude muziek. Voor het festival een uitgelezen kandidaat voor een opdrachtcompositie. Zaterdagmiddag gaat zijn Planctus cygni in wereldpremière tijdens de Dag van het Nederlands Gregoriaans Festival.

Al snel was duidelijk dat het eeuwenoude lied Planctus cygni (800 na Christus) een ideale springplank was voor Beljons compositie.

Pijn en angst

Toen Beljon de Latijnse tekst voor Planctus cygni onder ogen kreeg moest hij meteen denken aan het tragische lot van veel bootvluchtelingen.

„Ik kon er niet omheen. Zo'n oud gedicht met een wereldlijke inhoud, dat is heel bijzonder. Het lied verhaalt over een zwaan die op zee terecht komt en de weg kwijtraakt. Hij verdrinkt bijna maar bij dageraad vindt hij de weg naar het land terug. Zo'n happy end is niet weggelegd voor veel vluchtelingen, dat beseft ik. In mijn compositie heb ik dan ook een gedeelte uit de

psalm Sion klagt mit Angst und Schmerzen opgenomen. De pijn en de angst van zo'n hachelijke overtocht moet gewoon overkomen."

Zelf heeft Beljon zoiets ook ooit meegemaakt. „Ik was een keer bij San Francisco op zee in een te kleine boot om orka's te spotten. Het waaide te hard vond de schipper zelf ook, maar we gingen toch. Dan krijg je wel ontzag voor al die natuurkracht en hoge golven. En dat is niets vergeleken met de horror die bootvluchtelingen iedere dag meemaken. Die doodsangst wens je niemand toe."

Daan Manneke

De in Haarlem woonachtige Beljon studeerde luit en gitaar en later compositie bij Carlos Michàns en Daan Manneke. Een eigentijds componist die zijn luisteraar graag meevoert in zijn verhaal en niet terugschrikt voor toegankelijke muziek. Nieuwe spirituele muziek waarin Beljon heden en verleden laat samenvloeien.

In 2016 bood hij met zijn koorwerk Eli Eli lama azabthani al een spiritueel tegenwicht voor alle ellende die soms over de wereld wordt uitgestort.

Zijn Planctus cygni ligt in het verlengde. „Mijn stukken moeten ergens over gaan. Ik voel me thuis in de oude muziek en het gregoriaans. Die verstillend en mystiek heeft deze tijd nodig. Daarom verberg ik me ook niet voor het heden."

Beljon schrijft gevoelsmuziek waarbij hij zoekt naar verrassende vertrekpunten. Zo gebruikt hij de melodie van Planctus cygni in zijn eigen werk. „Die dalende terts van die oude melodie komt voortdurend terug. Daar kun je dan mee spelen."

Bovendien zijn er naast het koor Collegium Vocale Eindhoven solistische rollen voor sopraan Rianne Wilbers en duduk-speler Raphaela Danksagmüller. Een specialiste op het Armeense rietblaasinstrument. „De duduk weet die universele emotie te vertalen, zowel voor oosterse als westerse oren. De pijn in de maag moet je voelen. Want dat is mijn drijfveer: emotie overbrengen met mijn muziek."

Dag van het Nederlands Gregoriaans Festival in teken Bossche broederschap.

Even denk je aan ijle klanken uit een ver verleden maar gregoriaanse koormuziek blijkt van alle tijden. Helende muziek uit de middeleeuwen die de luisteraar uitnodigt zich in stilte te bezinnen. In 2016 vond voor de eerste maal het Nederlands Gregoriaans Festival plaats in Den Bosch. Een geslaagd festivalweekend met concerten in de Sint-Jan en de Grote Kerk. Vanaf dit jaar kiest het festival voor een andere opzet: ieder even jaar een Dag van het Nederlands Gregoriaans Festival en ieder oneven jaar het eigenlijke meerdaagse festival.

De eerste Dag van het Nederlands Gregoriaans Festival in Den Bosch staat zaterdag in het teken van het zevenhonderdjarig bestaan van de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap in Den Bosch. Een broederschap dat een keur aan gregoriaanse gezangen en bijzondere polyfone koorwerken in partituurvorm bezit. Kloeke koorboeken die zich nu in het Zwänenbroedershuis bevinden. Na de opening om 10.30 uur in de Grote Kerk vindt daar de Schola-estafette plaats (11.00-14.00). Een tiental schola's uit het hele land voert historische koorwerken uit. Daarnaast een lezing over deze koorboeken door Jan Janovic in de Muzerij (14.45-15.30). Om 16.00 uur sluit Collegium Vocale Eindhoven o.l.v. Ruud Huijbregts de festivaldag in de Grote Kerk af met de wereldpremière van Gerard Beljon en koormuziek van Bruckner, Duruflé en Vasks. Samen met sopraan Rianne Wilbers en duduk-speler Raphaela

Danksagmüller.

Info: gregoriaansfestival.nl

